

A leletanyag kisebbik része a különböző nagyságú, rézsűs oldalú, vagy nagyobb méretű méhkas alakú tárológödörökből került elő. Nagyobbik része 2, egyenként majd 40 m² kiterjedésű gödörkomplexumokból származott. A bronzkor végéről származó, a Gáva-kultúrához köthető leletanyag legnagyobb részét kerámiatöredékek alkotják. Az egyik gödörből egy szájával lefelé fordított, kultikus céllal elhelyezett ép edény került felszínre. A gödörkomplexumok betöltéséből tulipán formájú edény, besimított fényezett felületű edények töredékei valamint ép bronztü is előkerült.

GÁL VIKTOR

213. Mezőnyárad határa (Borsod-Abaúj-Zemplén megye) U, R?, Sza

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Múzeumi Igazgatóság 2011-ben elkészítette a „Hatvan (vez.)–Miskolc, Tiszai pu. (kiz.) vonalszakasz megvalósíthatósági tanulmányának és engedélyezési terveinek elkészítéséhez” című beruházáshoz kapcsolódóan az örökségvédelmi hatástanulmány Mezőnyáradra vonatkozó részfejezetét. A tervezett beruházás Mezőnyáradra vonatkozó része a Mezőkeresztes–Mezőnyárad települések É-i közigazgatási határtól a Mezőnyáradot D-ről megkerülő Mezőkeresztes–Mezőnyárad D-i közigazgatási határig tartó vasút nyomvonalszakaszát érinti, melynek hossza 2700 m. A terepbejárásokat 2011. november 18-án végeztük.

Gyeptörés (KÖH 89893): A lelőhely a Mezőkeresztes–Mezőnyárad vasútállomástól kb. 615 m-re DNY-ra kezdődik, és DNY-i irányban haladva a Mezőnyárad–Mezőkeresztes közigazgatási határtól kb. 500 m-re ÉK-re ér véget. Területén több foltban (Gyeptörés 1., Gyeptörés 2., Vasúton-túli 2.) gyűjtöttünk őskori leletanyagot a friss szántásban, illetve sarjadó vetésben. A leletek a neolitikumhoz vagy a rézkorhoz sorolhatók. A lelőhely ÉNy–DK-i kiterjedése ismeretlen.

Gyeptörés 3 (KÖH 89899): A lelőhely a Mezőnyárad–Mezőkeresztes közigazgatási határtól kb. 275 m-re ÉK-re helyezkedik el. Területén a friss szántásban és a sarjadó növényzetben középső neolitikus leletanyagot gyűjtöttünk. A lelőhely megfogható ÉK–DNY-i irányú kiterjedése kb. 50 m, ÉNy–DK-i kiterjedése azonban ismeretlen.

Gyeptörés 4 (KÖH 89901): A lelőhely a Mezőnyárad–Mezőkeresztes közigazgatási határtól kb. 50 m-re ÉK-re helyezkedik el. Területén a friss szántásban és a sarjadó növényzetben császárkori leletanyagot gyűjtöttünk. A lelőhely megfogható ÉK–DNY-i irányú kiterjedése kb. 15 m, ÉNy–DK-i kiterjedése azonban ismeretlen.

Száraz-tó partja (KÖH 16098): A lelőhely a Mezőkeresztes–Mezőnyárad közigazgatási határtól kb. 370 m-re DNY-ra helyezkedik el. Területén a mélyszántásban és a közepes intenzitású növényzetben császárkori kerámiát, valamint paticsot gyűjtöttünk. A terepbejárás során a területet két régészeti lelőhelyre bontottuk, melyeknek a Mezőnyárad, Úrbéri-rét és a Mezőnyárad, Majorsági-rét elnevezést adtuk. Csak a későbbiekben derült ki, hogy a terepbejárás során rögzített lelőhelyek a korábban már azonosított Száraz-tó partja részét képezik.

Vasúton-túli 1 (KÖH 89891): A lelőhely a Mezőkeresztes–Mezőnyárad vasútállomástól kb. 230 m-re DNY-ra helyez-

kedik el. Területén a mélyszántásban császárkori leletanyagot gyűjtöttünk. A lelőhely ÉK–DNY-i irányú kiterjedése kb. 20 m, ÉNy-i és DK-i irányban ismeretlen mértékben folytatódik.

Munkatársak: Csengeri Piroska, Gyárfási József, Miskolczi Melinda, és Páll Gergely.

HAJDÚ MELINDA

214. Mezőzombor határa (Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Ő, Sza, Ú

2011 folyamán terepbejárásokat végeztünk a Miskolc–Nyíregyháza vasút korszerűsítése által érintett régészeti lelőhelyeken.

Sár-rét, 3. domb (MNy-10 lh., KÖH 39653, 39654): A nyomvonal 49–57 hm-szelvénye között nagy kiterjedésű, több korszakot felölelő település felszíni nyomait azonosítottuk. A lelőhely Mezőzombortól 600 m-re K-re található a vasút mentén. D-i szélét a Taktaköz magaspártja képezi, Ny-i szélét egy névtelen patak medre, K-i szélét pedig a Fördök-patak jelzi. A vasúti töltés D-i oldalán egy kb. 3–5 m széles gazos terület, majd egy földút választja el a szántót és a lelőhelyet a vasúti területtől. Ugyanakkor bizonyos, hogy ezek alatt is lehetne régészeti leleteket találni. A két meder közti szántókon többféle művelés van, azonban mindegyiken sikerült leletet találni. A vasút tehát a Taktaköz magaspártján halad, és a vasút mindkét oldalán tudunk nagy mennyiségben leleteket gyűjteni. Nagyon intenzív lelőhely, nagyon sok régészeti lelettel. A lelőhely K-i végében az őskori leletek mellett nagyobb mennyiségű újkori kerámia is volt, viszonylag nagyobb mennyiségű építési törmelékkel. A legtöbb lelet a lelőhely két végén került elő, az 52–53 hm-szelvények között viszonylag kevesebb. A leletek között nagy mennyiségű kézzel formált kerámia, és nagyon sok pattintott kőeszköz, illetve magkő is volt, melynek nyersanyaga a közeli hegyekben található meg. A 43–53 hm-szelvények között a vasút É-i oldalán nem tudunk terepet járni, mert ott kb. 2 m magas álló kukorica volt. Terepbejárásunk egyértelműen igazolta, hogy a régészeti lelőhely lényegesen nagyobb annál, ami a nyilvántartásban szerepel, és magába foglalja a Csengeri Piroska által 2003-ban Sár-rét, 4. domb (KÖH 39654) néven azonosított lelőhely⁵⁶ területét is.

Sár-rét II., Vasúti delta (MNy-11 lh., KÖH 16108): A nyomvonal 57–69 hm-szelvénye között nagy kiterjedésű település felszíni nyomait azonosítottuk. A lelőhely Mezőzombortól 1500 m-re K-re található a vasút mentén. D-i szélét a Taktaköz magaspártja képezi, Ny-i szélét a Fördök-patak medre, K-i szélét pedig a Misk-csatorna ásott medre. A vasút és a Taktaköz közti terület szélessége jelentősen lecsökkent, közel 50 m-re tehető. A vasút a Taktaköz magaspártján halad, és a vasút mindkét oldalán lehetett nagy mennyiségben régészeti leleteket gyűjteni. Nagyon intenzív lelőhely, nagyon sok régészeti lelettel. A legtöbb a két végén volt, a vasút É-i oldalán, a deltában már lényegesen kevesebb leletet találtunk. A leletek között nagy mennyiségű kézzel formált kerámia, nagyon sok pattintott kőeszköz, illetve magkő is volt, továbbá kő nehezekek és

⁵⁶ RKM 2003, 106.